METSÄTALOUS

Kesällä ei juuri metsätöitä tehdä. Ei voi olla niin kiire, ettei voisi syksyllä tehdä hakkuita, kun puumarkkinat alkavat taas vilkastua. **METSÄNOMISTAJA KOMMENTOI SÄHKÖYHTIÖIDEN AIKATAULUA VIERIMETSIEN HAKKUISSA**

Vierimetsien hakkuukorvauksiin halutaan selkeät säännöt

Kesän aikana sähkönsiirtoyhtiöt ovat lähettäneet sähkölinjojen reunametsien hoitoon liittyviä kirjeitä. Niiden sisältö on kuitenkin herättänyt kritiikkiä osassa metsänomistajista.

Sähkömarkkinalain mukaiset vierimetsien hoitotyöt on aloitettu tänä kesänä. Kaadetusta puusta metsänomistajalle kuuluvista korvauksista on ollut epäselvyyttä.

Lain mukaan metsänomistajalla on oikeus saada täysi korvaus haitasta, joka aiheutuu reunametsien hoidosta. Laissa ei kuitenkaan määritellä korvaussummia tarkasti.

Korvauskäytännöt vaihtelevatkin tapauskohtaisesti.

Sähkö- ja metsäyhtiöt yhteistyössä

Sähkönsiirtoyhtiö Caruna on laatinut hinnoitteluperusteet yhteistyössä MTK:n ja UPM Silvestan kanssa.

”Esittelimme toimintamallin MTK:lle kevään aikana. Järjestämme maanomistajille jokaisen kirjelähetyksen jälkeen vierimetsähakkuisiin liittyviä tiedotustilaisuuksia, joista seuraava pidetään Kurikassa. Siitä ilmoitetaan alueen paikallislehdissä”, kertoo Carunan viestintäpäällikkö **Marina Stenfors**.

Myös sähköyhtiö Elenia tekee yhteistyötä UPM:n kanssa. Elenia maksaa puun korjuukustannukset ja UPM joko ostaa puut maanomistajalta tai kerää ne tien varteen ja jättää metsänomistajalle.

MTK:n toiminnanjohtajan **Antti Sahin** mukaan hinta muotoutuu aina tapauskohtaisesti.

”Hinnat ovat sen hetken markkinatasoa, mutta hinta vaihtelee myös alueittain.”

UPM Silvestan toimitusjohtajan **Jukka Koivumäen** mukaan puusta saatava odotusarvo korvautuu sillä, että puu tuodaan metsästä tien varteen. Tienvarressa puu on kolme kertaa arvokkaampaa kuin metsässä.

MTK on yrittänyt jo alustavasti puuttua vierimetsien vaihteleviin korvauskäytäntöihin.

”Korvauskäytännöistä on käyty tunnusteluja keväällä. Tavoitteena on saada jossain vaiheessa yhtenäisemmät korvauskäytännöt,” kertoo MTK-Satakunnan toiminnanjohtaja **Markku Pärssinen**.

Lakipykälät kirjeeseen

Caruna lähetti kesäkuussa metsänomistajille kirjeen, jossa tarjotaan erilaisia vierimetsien hoidon vaihtoehtoja.

Pärssisen mukaan Carunan tarjoamat vaihtoehdot eivät ole sitovia, vaan pelkkiä ehdotuksia.

MT:n saamien tietojen mukaan maanomistajat ihmettelevät korvauskäytäntöjä.

”Vierimetsäalueen hoito on uutta, ja tässä ilmiselvästi haetaan vielä tulkintaa siitä, millaisia korvauksia tulisi maksaa”, eräs maanomistaja kommentoi.

Kirjeessä ei esimerkiksi esitellä sähkömarkkinalain pykäliä tai selitetä, mistä puusta maksettava hinta muodostuu.

”Puusta maksettavia hintoja ei itsessään ole moitittu. Enemmänkin jotkut menettelytavat ovat aiheuttaneet närää”, toteaa Pärssinen.

Sähköyhtiöllä on lain mukaan oikeus kaataa vierimetsän puita ilman maanomistajan lupaa, jos se on tarpeen sähkönjakelun keskeytysten ennaltaehkäisemiseksi. Yhtiöllä on kuitenkin velvollisuus ilmoittaa kaadetuista puista maanomistajalle.

”UPM Silvesta on yhteydessä maanomistajiin ensin kirjeitse ja tämän jälkeen myös puhelimitse, jos maanomistajalta ei olla saatu kirjeen palautussivua. Toimimme hyvien käytäntöjen mukaisesti ja maanomistajien kanssa yhteistyötä tehden”, Stenfors kertoo.

Lisäkorvauksista sovittava erikseen

Caruna hoitaa vierimetsiä yhteistyössä UPM Silvestan kanssa, joka vastaa korjuutöistä ja hoitaa maanomistajakontaktit. UPM Silvesta järjestää myös puiden yhteismyynnin.

Koivumäki kertoo metsään jäävien puiden määrän olevan vähäinen.

”Meillä on moton lisäksi metsuri, joka kaataa hankalampia puita. Jos puu on vaikka kostealla suolla, ja hankala tuoda pois, metsuri kaataa sen ja jättää metsään.”

Yksittäisistä puista voi pyytää UPM Silvestalta tapauskohtaista korvausta.

Metsään jäävän puumäärän ollessa vähäinen ja lähinnä kuitupuuta, puiden arvo on vain muutamia euroja.

Carunan lähettämässä kirjeessä ei mainita, että metsänomistaja voi saada ylimääräisiä korvauksia.

Metsänomistajien mielestä kirjeessä pitäisi olla maininta siitä, että metsänomistaja voi vaatia maahan jääneistä puista lisäkorvausta.

Stenforsin mukaan kirjettä on muokattu maanomistajilta ja MTK:lta saadun palautteen perusteella, mutta ihmisten tulkinnat ovat aina erilaisia.

”Teimme kirjeeseen parannuksia, joissa huomioimme paremmin myös monia kiinteistöjä omistavat. Eri kiinteistöille voi nyt halutessaan valita eri vaihtoehdot sopimuksesta. Jos annettu määräaika puunpoistolle tuntuu liian tiukalta, voi aina olla yhteydessä kirjeessä mainittuun UPM Silvestan yhteyshenkilöön”, hän tarkentaa.

Laki muuttui viime vuonna

Viime vuonna uudistettu sähkömarkkinalaki lisää sähköyhtiöiden vastuuta sähköverkon puuston käsittelyssä.

Vierimetsien hoidolla parannetaan sähkönjakelun varmuutta ja ennaltaehkäistään esimerkiksi kaatuneista myrskypuista aiheutuvia sähkökatkoja.

ANNI-SOFIA HOPPI

RAMI MARJAMÄKI

Sähkölinjojen vierimetsien hoidolla ennaltaehkäistään myrskytuhoista aiheutuvia sähkökatkoja.

Sähkölinjan vierimetsän hoito

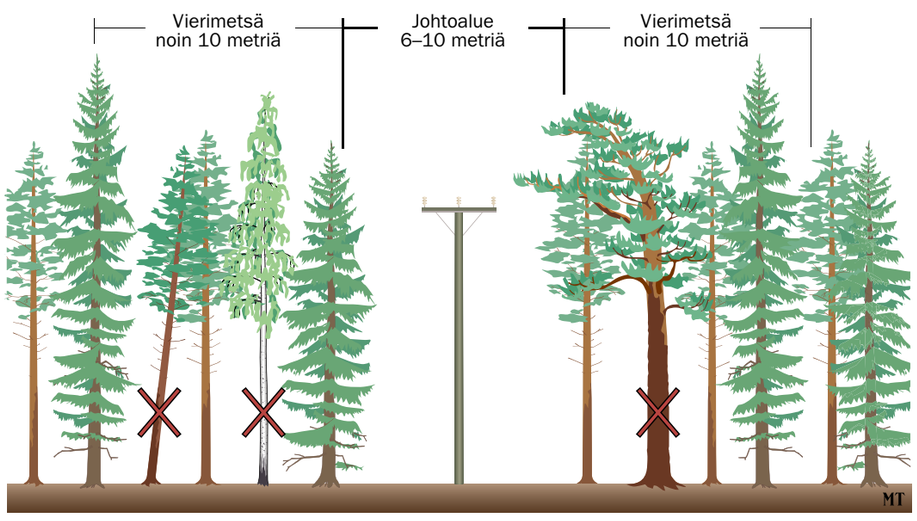

■ Poistetaan riukuuntuneet, vahingoittuneet, kallistuneet, lahot ja leveälatvuksiset puut. Lähde: Fortum

Caruna taipui ja antoi lisäaikaa

Carunan kesäkuussa Satakuntaan lähetettämän kirjeen mukaan vierimetsän puiden tulee olla poistettuna kuuden viikon kuluessa. Metsänomistajat ovat ihmetelleet tiukkaa aikataulua.

”Kesällä ei juuri metsätöitä tehdä. Ei voi olla niin kiire, ettei voisi syksyllä tehdä hakkuita, kun puumarkkinat alkavat taas vilkastua. Eivät sähköyhtiöt voi sanella meille tällaisia ehtoja,” kommentoi paikallinen metsänomistaja MT:lle.

Sähköyhtiö sai maaomistajilta ja MTK:lta ehdoista palautetta. Yhtiön viestintäpäällikkö **Marina Stenforsin** mukaan toimenpiteille annetaan nyt useita kuukausia aikaa.

MT:n tietojen mukaan Etelä-Pohjanmaalla korjuulle annetaan aikaa jopa kahdeksan kuukautta.

Lain mukaan muissa kuin kiireellisissä tapauksissa sähköyhtiön tulee varata metsänomistajalle tilaisuus tehdä toimenpiteet itse.

”Pyrimme joustamaan mahdollisimman paljon, ja aikarajoista voi aina neuvotella. Meillä on kuitenkin paljon isoja ja pitkiä projekteja, joten joku vähimmäisaika on pakko asettaa”, Stenfors kertoo.

Kannattava sopimus

Metsänomistaja voi halutessaan hoitaa reunavyöhykkeen metsää itse, mutta niin, ettei siitä aiheudu vaaraa sähkönjakelulle. Suurjännitelinjan sähkönjakelua uhkaavat, ylipitkät puut voi poistaa vain sähköyhtiö tai sen edustaja.

Elenian rakennuttaja **Evgenia Tkachenkon** mukaan maanomistaja hyötyy siitä, että joku tekee metsänhoitotyöt ja ostaa puut.

”Jos metsänomistaja ei halua mitään hakkuita, UPM Silvesta poistaa sähköturvallisuuden varmistamiseksi vain ne puut, jotka uhkaavat sähkönjakelua. Poistamme puustoa vain sen verran, mihin maanomistaja antaa luvan.”

Myös Stenfors pitää sopimusta hyvänä maanomistajan kannalta.

”Sähköjohtojen lähellä täytyy aina muistaa työturvallisuus. Turvallisempaa olisi, jos UPM Silvesta hoitaisi hakkuut. Jos haluaa itse hoitaa keskijännitelinjan puiden poiston, metsänomistajan tulee viedä puut tienvarteen, mikäli haluaa ne myydä.”

ANNI-SOFIA HOPPI

Sellun ja paperin hinnat vuoden ajalta

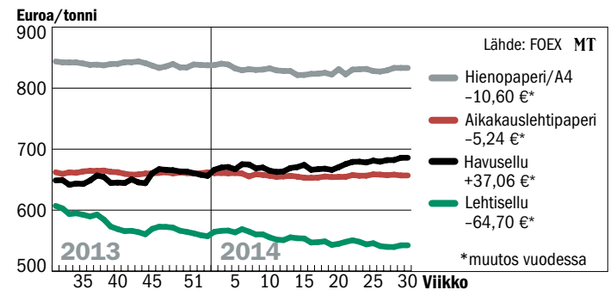

Kallis havusellu lisää lehtisellun kulutusta

Havu- ja lehtisellun välinen hintaero vähentää havusellun kulutusta ja toimituksia Euroopassa ja Kiinassa. Lehtisellun kulutus ja toimitukset ovat sen sijaan nousussa.

Havusellun tonnihinta pysyy sellu- ja paperimarkkinoita seuraavan Foexin mukaan 930 dollarin tuntumassa. Lehtisellulla vaihtelu on suurempaa, ja hinnat ovat 710–745 dollaria tonnilta.

Eurooppalainen havusellun kulutus laski kesäkuussa 2,3 prosenttia. Samalla lehtisellun kulutus nousi hieman yli neljä prosenttia.

Viime kuukausien aikana havusellun kysyntä Euroopassa on laskenut 7 000 tonnia. Lehtisellun kulutus on samaan aikaan noussut 78 000 tonnia.

Kesäkuussa Euroopan sellutoimitukset kasvoivat Foexin mukaan lähes kahdeksan prosenttia vuodentakaisesta. Alkuvuoden toimitusten kokonaismäärä on myös lisääntynyt puolella prosentilla viime vuoteen verrattuna.

Havusellun toimitukset nousivat kesäkuussa vain puolella prosentilla. Lehtisellulla nousu oli suurempi, 16 prosenttia.

Sellutoimitukset Kiinaan kasvoivat kesäkuussa lähes kolmanneksella. Suuri osa toimituksista oli lehtisellua.

Kiinan havusellumarkkinat ovat aiemmin pysyneet vakaina. Keräyspaperin laadun heikkeneminen on Foexin mukaan ylläpitänyt vahvemman havusellun kysyntää.

Kiina on myös päättänyt sulkea osan vanhoista paperitehtaistaan. Sulkemisilla halutaan nostaa uudempien tehtaiden kapasiteettia ja lisätä sellun tuontia.

TIINA HEIKKINEN

Euroopan metsäinstituutti hakee uutta johtajaa

Euroopan metsäinstituutti (EFI) hakee uutta johtajaa, kun nykyinen johtaja **Risto Päivinen** jää ensi vuoden aikana eläkkeelle.

Joensuussa päämajaansa pitävä EFI on laajentunut Päivisen johtajakaudella, vuodesta 2000 lähtien, suomalaisesta yhdistyksestä kansainväliseksi organisaatioksi.

Instituutti edistää eurooppalaista metsäntutkimusta ja -politiikkaa ja työllistää noin 150 henkilöä ympäri Eurooppaa.

”Politiikanteon tueksi tarvitaan selkeässä muodossa olevaa tietoa, jotta voidaan tehdä hyviä päätöksiä”, antoisaksi kuvailemansa tehtävän jättävä Päivinen toteaa.

Uuden johtajan paikka on avoimessa, kansainvälisessä haussa. EFI:n hallitus valitsee hänet syksyn aikana.

Tulevalta johtajalta odotetaan EFI:n hallituksen puheenjohtajan **Jørgen Bo Larsenin** mukaan eurooppalaisten metsäverkostojen tuntemusta ja vankkaa johtamistaitoa.

Kotimaisia hakijoita riittänee Helsingin ja Itä-Suomen yliopistoista ja Metsäntutkimuslaitoksesta.

Hyvänä ehdokkaana voidaan pitää myös Metsähallituksen pääjohtajan paikalta eronnutta **Jyrki Kangasta,** jos hän hakee paikkaa. Kangas ei ole julkisesti kertonut tulevaisuudensuunnitelmistaan.

Kankaan paikkaa hakeneiden joukosta saattaa myös löytyä halukkaita EFI:n johtoon.

SUVI NIEMI

METSÄSTÄ LYHYESTI

Rautelle isot tilaukset Puolasta

Puutuoteteollisuuden koneita valmistavan Rauten tammi–kesäkuun tulos jäi viime vuodesta. Yhtiön liiketulos oli 1,3 miljoonaa euroa tappiollinen, kun se vuotta aiemmin teki voittoa 0,6 miljoonaa euroa.

Raute odottaa kuitenkin koko vuodelta parempaa tulosta kuin viime vuonna, sillä se onnistui samaan toisella vuosineljänneksellä hyvin uusia tilauksia.

Yhtiö toimittaa yli kahdeksan miljoonan euron arvoiset laitteet Puolan Moragiin rakennettavaan havuvaneritehtaaseen. Puolan Czarna Wodaan se toimittaa viilupalkin valmistamiseen tarvittavia koneita ja laitteita noin 23 miljoonan euron arvosta.

UPM tilasi Rautelta 18 konenäkö- ja kosteusmittausteknologiaan perustuvaa viiluanalysaattoria.

Poltto tehokkain ennallistamistapa

Jos metsää halutaan ennallistaa, poltto on tehokkain menetelmä. Metsäntutkimuslaitoksen kokeissa polton avulla kuollutta puuta tuli jopa viisinkertaisesti hakkuisiin verrattuna.

Metsäntutkimuslaitos selvitti väljennyshakkuun, pienaukkohakkuun ja polttamisen vaikutuksia metsien ennallistamiseen vuosina 2006–2009 Suomussalmen Malahviassa.

Tutkimuksen perusteella voidaan sanoa, että väljennys- ja pienaukkohakkuut, joissa osa hakatuista puista jätetään lahoamaan, ovat käyttökelpoisia ennallistamismenetelmiä. Ne edistävät lajiston monimuotoisuutta.

Poltto on tehokkain biodiversiteetin edistämiseen, sillä sen seurauksena kaikki puut eivät kuole heti, vaan asteittain ajan kuluessa.

KARI SALONEN

Poltto edistää tehokkaasti biodiversiteettiä, sillä maapuun ohella saadaan pystyyn jäävää kuollutta puuta ja hiiltynyttä puuta.

Puun hinnat 30.6.–27.7.2014

Lähde: Metsäntutkimuslaitos

Alue	Mäntytukki	Kuusitukki	Koivutukki	Mäntykuitu	Kuusikuitu	Koivukuitu
	Euroa/m³ (alv 0 %)					
■ Kantohinnat, päätehakkuut						
Etelä-Suomi	58,2 ↔	57,3 ↓	40,5 ↓	16,6 ↓	18,5 ↓	16,7 ↓
Keski-Suomi	58,6 ↔	57,5 ↔	43,7 ↑	17,4 ↔	18,9 ↓	17,6 ↓
Savo-Karjala	57,1 ↔	55,6 ↓	42,2 ↓	17,2 ↓	17,5 ↓	18,0 ↑
Kymi-Savo	58,2 ↔	57,0 ↔	46,3 ↑	17,2 ↔	18,4 ↓	17,4 ↔
Etelä-Pohjanmaa	57,5 ↔	56,5 ↔	-	18,5 ↔	18,1 ↓	17,6 ↓
Kainuu-Pohjanmaa	54,0 ↔	52,7 ↓	-	18,6 ↔	18,4 ↑	18,4 ↑
Lappi	49,8 ↑	48,1 ↔	-	18,4 ↑	-	-
Koko maa	**57,2 ↔**	**56,8 ↔**	**43,6 ↔**	**17,6 ↔**	**18,3 ↓**	**17,6 ↔**
■ Kantohinnat, harvennushakkuut paitsi ensiharvennukset						
Etelä-Suomi	48,0 ↓	46,4 ↓	35,3 ↑	14,6 ↓	15,1 ↓	14,8 ↑
Keski-Suomi	48,9 ↔	46,9 ↓	-	15,0 ↑	14,5 ↓	13,1 ↓
Savo-Karjala	47,8 ↓	46,7 ↓	-	14,7 ↔	14,5 ↓	14,6 ↓
Kymi-Savo	50,7 ↔	49,8 ↑	-	15,0 ↔	15,2 ↔	14,4 ↓
Etelä-Pohjanmaa	-	-	-	14,6 ↑	-	14,3 ↑
Kainuu-Pohjanmaa	46,2 ↔	-	-	13,2 ↓	-	12,4 ↓
Lappi	45,1 ↑	-	-	13,6 ↑	-	-
Koko maa	**48,7 ↔**	**47,3 ↓**	**36,0 ↓**	**14,6 ↔**	**14,8 ↓**	**14,1 ↓**
■ Hankintahinnat, kaikki hakkuut						
Etelä-Suomi	60,9 ↑	62,9 ↑	42,6 ↓	30,0 ↑	33,3 ↑	30,5 ↑
Keski-Suomi	58,8 ↑	57,1 ↔	-	29,2 ↔	30,7 ↑	29,5 ↓
Savo-Karjala	51,8 ↓	50,9 ↓	42,9 ↓	26,7 ↓	26,0 ↓	28,3 ↓
Kymi-Savo	59,2 ↑	55,1 ↔	47,9 ↑	28,5 ↓	29,3 ↔	29,8 ↓
Etelä-Pohjanmaa	-	-	-	29,5 ↔	-	28,9 ↓
Kainuu-Pohjanmaa	57,3 ↑	57,6 ↑	-	28,4 ↓	-	29,7 ↔
Lappi	-	-	-	26,9 ↓	-	28,9 ↓
Koko maa	**55,8 ↓**	**56,2 ↔**	**44,1 ↓**	**27,8 ↓**	**28,6 ↓**	**29,1 ↓**

Hintojen muutos jaksolta 28.4.–25.5.2014: ↑ = noussut ↓ = laskenut ↔ = pysynyt ennallaan (±1 %)

Heinäkuun hiljaiselo näkyy puukaupassa

Lomakausi hiljensi alkuvuoden vauhdikasta puukauppaa.

Viime viikolla puuta myytiin metsäteollisuudelle yksityismetsistä noin 210 000 kuutiometriä. Se on kuitenkin 25 000 kuutiota enemmän kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan ja 60 000 kuutiota enemmän kuin viikko sitten.

Lomalta tavoitettu Koskitukin metsäpäällikkö **Jussi Joensuu** kertoo, että sahojen kesäseisokeista huolimatta koko heinäkuu tehdään puukauppoja.

”Kaikelle tukkipuulle on hyvä kysyntä.”

Yhtiö hankkii havutukkia Päijät-Hämeen Järvelässä sijaitsevalle Koskisen sahalle 150 kilometrin säteeltä. Koivutukkia Hirvensalmen yksikölle yhtiö hankkii laajalta alueelta Savosta ja Karjalasta.

Sahat käynnistävät tuotantoaan parin viikon sisällä. Syksyn puukaupasta Joensuu odottaa normaalin vilkasta.

Sellutehtaat vauhdissa

Sellutehtaat eivät seiso kesällä kään, joten kuitupuullekin on ostajien mukaan kysyntää.

Stora Enso Metsän Pohjois-Suomen hankinta-alueen johtaja **Antti Partanen** kiittelee hyvää tarjontaa alkuvuonna.

”Erittäin hyvä puukauppavuosi on tulossa”, hän sanoo.

Pääosa yhtiön puunostajista palaa töihin tällä tai ensi viikolla.

Hankinta painottuu loppukesän ja syksyn korjuuseen kelpaaviin leimikoihin.

Hyvät korjuukelit

Koskitukin Joensuun mukaan lämmin ja kuiva heinäkuu on ollut puunkorjuun kannalta hyvä.

Tiet ja maastot kantavat.

”Nyt on parhaita aikoja tehdä harvennushakkuita”, hän toteaa.

Mökkiläisiä palvellaan

Metsänhoitoyhdistyksissäkin lomaillaan heinäkuussa, mutta konttoreilla kuitenkin on aina joku päivystämässä.

Metsänhoitoyhdistys Kalajokilaakson toiminnanjohtaja **Juha Rautakoski** kertoo, että yhdistyksen toimialueella tehtiin heinäkuussa puunmyyntisuunnitelmia 10 000 kuutiometrin verran.

Rautakosken mukaan erityisesti kotiseudullaan lomailevien metsänomistajien kanssa tehdään kesäisin puunmyyntisuunnitelmia.

”Mökkiläiset saavat lomista huolimatta palvelua.”

SUVI NIEMI